

De groei in voerrobots is onmiskenbaar. De belangrijkste reden: altijd vers voer en kleinere porties verdeeld over de hele dag stimuleren de melkproductie. Toch is de groei niet explosief: hooguit één procent van de Nederlandse melkveehouders voert de koeien met een automatisch voersysteem.

tekst **Jelle Feenstra**

Voerrobot geen gemeengoed, meer melk per koe hoofdreden gestage groei

Eén procent van veehouders voert automatisch

Of er veel automatische voersystemen worden verkocht? Het neemt wel toe, maar als je kijkt hoeveel melkveehouders zo'n systeem hebben, dan houdt dat met 170 melkveebedrijven echt wel op', zegt Eric van den Hengel van Stalbouw.NL en Geling Advies.

Dat de groei nog niet sneller gaat, heeft in zijn ogen verschillende oorzaken. 'Er wordt momenteel weinig in dure systemen geïnvesteerd. Daarnaast zijn veel bedrijven ongeschikt voor een automatisch voersysteem. De railsystemen lenen zich er minder voor als je moet voeren in meerdere stallen. En in het veenweidegebied een zelfrijdende robot laten rijden? Dan moet je eerst al het hele erf onder-

heien, omdat zo'n zelfrijder bij tien tot vijftien centimeter verzakking een probleem heeft.'

DeLaval, Gea, Lely, Wasserbauer, Trioliet, Pellon, Rovibec, allemaal hebben ze hun eigen automatisch voersysteem. De investering ligt – afhankelijk van het systeem en de hoeveelheid stallen – tussen de 100.000 en 300.000 euro. Exacte bedragen vergelijken is erg lastig. De inpassing verschilt vaak zeer per bedrijfssituatie. Helder is wel dat een automatisch voersysteem in aanschaf aanzienlijk duurder is dan een voermengwagen.

Van den Hengel geeft aan dat reden nummer één voor aanschaf van voertechische aard is. 'Altijd vers voer en meerdere

keren per dag voor de koeien langs geeft een betere opname. Je haalt gewoon meer melk uit de koe.' Arbeidsefficiëntie staat volgens Van den Hengel op de tweede plaats als aanschafreden en energiebesparing op de derde plaats.

Honderste Vector

Lely hoopt dit jaar in Nederland de honderdste Vector te verkopen. Het bedrijf is op het gebied van automatische voersystemen onbetwist marktleider. In 2012 introduceerde Lely de Vector. Geen bunkers, een kraan die de voerrobot laadt en een robot die op een accu in plaats van een rail de stal ingaat. Zowel het railloze systeem als de bunkerloze voerkeuken

Melkveehouder Wim Bonestroo: 'Forse investering loont'

Melkveehouder Wim Bonestroo uit Doornspijk voert sinds 2011 zijn veestapel met een automatisch voersysteem van Trioliet. De ruim 250 melkkoeien krijgen een rantsoen verdeeld over vijf porties per dag. 'We hebben met productiegroepen gewerkt, maar maken de rantsoenverdeling nu louter in de melkstal met het krachtvoer', vertelt Bonestroo. 'Onze koeien zijn met ruim 12.000 kilo melk per koe per jaar erg productief. Rantsoenwisselingen zorgden voor te veel terugval in productie. Meerdere keren per dag kleine porties voeren werkt erg goed. Het stimuleert de koeien enorm in de opname en dus ook de productie.'

Bonestroo plaatst in de zomer dagelijks

graskuil en maisblokken in de voerkeuken. In de winter gebeurt dat om de dag. 'De blokken moeten niet te lang staan. Last van broei hebben we zo niet tot nauwelijks.' Het rantsoen wordt aangevuld met losse grondstoffen en water. 'Dat laatste helpt sterk tegen selectie in de opname.'

De melkveehouder investeerde 281.000 euro in het hele systeem. 70.000 euro kon hij terugkrijgen via een IDS-subsidie. Blijft nog steeds een fors bedrag van 211.000 euro over, maar dat kan uit, zegt Bonestroo. 'Wij moeten louter met betaalde arbeid werken, daarop bespaar ik nu. Het systeem draait nu ruim vijf jaar en de slijtage is minimaal, het kan zeer waarschijnlijk nog jaren mee. De ener-

giekosten zijn met 7,5 tot 10 euro per dag lager dan wat een trekker aan diesel zou verbruiken en het onderhoud beperkt zich jaarlijks tot hooguit een paar duizend euro.'

Naar schatting zijn er in Nederland ruim 170 automatische voersystemen

bieden de boer flexibiliteit. Dat verklaart volgens commercieel productspecialist Jesse Boehmer van Lely in grote mate het succes van de Vector. 'Een extra voersysteem betekent bij Lely geen extra bunker en een tweede stal betekent geen extra rail.' Zijn inschatting is dat er op dit moment circa 160 automatische voersystemen zijn in Nederland.

De Vector doet het ook internationaal goed. Niet alleen op melkveebedrijven, ook op vleesveebedrijven. In meer dan twintig landen worden koeien gevoerd met het systeem. Ook op geitenmelkbedrijven rijdt steeds vaker een Vector. Volgens Boehmer gaat de groei op vleesvee- en geitenmelkbedrijven – waar voerconversie en exact voeren meer zijn ingeburgerd – relatief harder dan in de melkveehouderij. 'Geitenhouders zegen

wel eens dat ze qua voeren vijf tot tien jaar vooruitlopen op bedrijven die melkkoeken houden. Het zou best eens kunnen dat dat zo is.'

Feit is dat in de rundveehouderij precisievoeren steeds belangrijker wordt gevonden, stelt Boehmer. 'Efficiënter voeren en veel melk per koe geven bij de huidige wetgeving de meeste winst. Een goed automatisch voersysteem biedt die kans, terwijl het arbeidsgemak – de voerkeuken vullen op vrijdag en op maandag pas weer – meer dan een prettige bijkomstigheid is. Dat geeft tien tot twaalf uur arbeidsbesparing ten opzichte van een voermengwagen.'

Zelf kuil laden

De jongste ontwikkeling op het gebied van automatisch voeren zijn systemen

die zelf het voer uit de kuil halen. Schuitemaker introduceerde vorig jaar een dergelijk systeem: de vernieuwde Innovado. Het volautomatische voersysteem draait nu bij twee melkveehouders in Oost-Nederland. Het derde wordt dit voorjaar geplaatst op een melkveebedrijf in Groningen. 'Dit is het enige systeem dat echt van kuil naar koe volledig automatisch voert', zegt verkoopmanager Seine van der Velde. Een voordeel daarvan is dat je geen last krijgt van broei in de bunkers of de voerkeuken. De prijs van het systeem ligt rond de 250.000 euro all in.

Agrarisch machinebouwbedrijf Boreco introduceert medio dit jaar de Shuttle, een elektrisch aangedreven autonome voerrobot. Boreco bouwt al langer voerbunkers voor onder andere DeLaval en Fullwood. Voyerrobots zijn nieuw in het assortiment van Boreco. De machinebouwer komt ook met een systeem dat het voer zelf uit de kuil haalt. De robot vindt zijn weg over het erf via een ingezaagde koperdraad. 'We proberen de robot zo eenvoudig en gebruiksvriendelijk mogelijk te houden. De prijsindicatie ligt rond de 100.000 euro', aldus directeur Wim Borst.

Controle achilleshiel

Jaap van Zwieten van onafhankelijk voeradviesbureau Dairy Consult ziet regelmatig automatische voersystemen voorbijkomen. Hij plaatst enige kanttekeningen bij de nauwkeurigheid van de verschillende systemen. 'Wij hebben na controle al een paar keer gehad dat de hoeveelheid verstrekt voer die de computer aangaf, niet strookte met de werkelijkheid. Dat is niet raar, voerrobots werken met complexe software. Je kunt niet verwachten dat systemen geen afwijkingen hebben, er zitten altijd denkfoutjes in. Zeker bij meerdere keren per dag voeren kan dat oplopen.'

Van Zwieten zou een betere controleerbaarheid van het voerproces graag als huiswerk willen meegeven aan voersysteemfabrikanten. Volgens hem heeft Lely de controleerbaarheid en openheid over de software het best voor elkaar. 'Daar kun je nauwkeurig en stap voor stap nagaan wat er is gevoerd. Ik zie nog te veel systemen die data niet of te summier tonen, terwijl volledige transparantie juist zo belangrijk is. Maar bij de meeste fabrikanten is niet te controleren hoe goed en precies die software werkt. In mijn optiek geeft dat risico's op het insluipen van foutjes. Ik vind de controleerbaarheid van automatische voersystemen op dit moment nog een achilleshiel.' |